

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Thomae Młodzianowski Poloni, Societatis Jesu,
Praelectionum Theologicarvm Tomus**

**Młodzianowski, Tomasz
Moguntiae Et Dantisci, 1682**

Difficultas I. Præmittuntur quædam.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82973](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82973)

nio vitæ inter creaturas rationales adferet bonum. Quod ipsum etiam in Metaphysico principio fundatur: quia in communionem vitæ, ad constituendam Rempublicam, dat unaquæque creatura intellectualis esse suum Physicum, una cum suo esse morali; plura autem bona physica & bona moralia, sunt meliùs, quàm unum ex illis. Quæ autem in particulari sint ista bona, reflexio ostendit.

PRÆMITTO 5. Si *communitas adfert bona civibus, ipsa communitas habebit jus ratione illius superabundantis obligatum civium, ratione illorum bonorum, que participant, respondebitque debitum in ipsis civibus, bonum illud commune curandi.* Quod si ulterius datur jus & debitum, debet dari æqualitas correspondentiæ ad illud jus; si autem dabitur æqualitas correspondentiæ ad illud jus, dabitur & justitia: hæc enim æqualitate formalisatur. *His præmissis*

EXPLICATUR. Quodnam sit objectum justitiæ legalis.

Nemo est necessariò antecedenter justus, ut dictum Præm. 1. nec necessariò civis, ut dictum Præm. 2. libereque ingredimur communitatem aliquam, qui ipse ingressus communitatis, ut trahat secum debitum justitiale, debet supponere bonorum ad invicem, superabundantiumque communicationem, ut dixi Præm. 3. Et quia civilis vita & communitas adfert suum superabundans in bonum civium & privatorum, ut dixi Præm. 4. resultabit etiam in civibus debitum satisfaciendi communitati illi, qua satisfactione ad æqualitatem posita, formalisabitur ratio justitiæ legalis.

Breviter ergo. Justitia legalis habet pro objecto immediato æqualitatem satisfaciendi ad jus boni communitatis; remotum autem objectum erit indigentia communitatis, ut ratione bonorum à se collatorum, satisfiat bono suo communi.

QUÆSTIO II.

De justitia distributiva.

Aliqua hanc Quæstionem concernentia, perstrinximus, ubi egimus de formali justitiæ, reliqua hic pensanda.

DIFFICULTAS I.

Præmittuntur Quædam.

PRÆMITTO 1. Dari de facto justitiam distributivam, eique oppositum membrum justitiam commutativam.

RATIO S. Thomæ posita hic q. 61. a. 1. referente se ad q. 58. a. 8. tali discursu proponitur. Nullibi est justitia, ubi non est virtus ad alterum, secundum communionem vitæ, quæ alteritas in communionem vitæ, duos habet terminos, partem seu privatum, & communitatem, quorum duorum terminorum tres sunt conjuga-

gationes. Prima, partis ad partem, & inde confurgit justitia particularium inter se æquativa, vocaturque justitia commutativa, & hunc ordinem dirigit, inquit S. Thomas. *Commutativa justitia, quæ consistit in his, quæ mutuo sunt inter duas personas ad invicem.* Alia est conjugatio totius ad partes: sicut enim partes respiciunt totum, quod restituunt; ita & totum, respicit partes, tanquam ad se ordinabiles; huic habitudini totius ad partes, debuit etiam aliqua virtus assignari, eaque ex æquativa suo modo totius cum partibus & privatis: & hæc est justitia distributiva. Verba sunt S. Thom. *Aliquando attenditur totius ad partes, & huic ordini assimilatur ordo ejus, quod est commune ad singulas personas, quem quidem ordinem dirigit justitia distributiva, quæ est distributiva communium secundum proportionalitatem.* Denique est habitudo partis ad communitatem, intentiva scil. boni communis, quæ talis, & hæc spectat ad justitiam legalem, de qua supra.

PRÆMITTO 2. *Justitiam commutativam & distributivam, esse duas justitias realiter distinctas.* Tum quia; potest aliquis recte se habere, quæ privatus ad privatum, & non recte se habere, quæ Princeps ad subditum, hocque expressit Aristoteles 5. Eth. c. 1. *Multi enim sunt, qui in privatis rebus, virtute uti possunt in ceteris, quæ ad alium spectant non possunt.* Unde recte illud Biantis dictum videtur: *Principatus virum ostendit.* Tum quia. Actus distributivæ ab actibus commutativæ distinguuntur realiter: quis enim dicat vendentem calceos distribuere. Ergo, & habitus ex illis actibus nati, distinguuntur realiter. Tum quia. Quando negatio unius non est negatio alterius, apparet illa esse distincta realiter: nam est impossibile idem non esse & esse; sicut trita collocatione; impossibile est idem esse & non esse; hæc enim duo collocatione differunt. Si autem non essent distincta realiter, ea, quorum uno negato non negatur aliud, tunc idem non esset, & esset quidem idem: quia nihil de seipso negatur, esset autem idem, ut supponis. Sed negatâ in aliquo justitiâ distributivâ, non negatur commutativa, & è converso; quia potest aliquis commutare non distribuere, consequenter commutare justè, non distribuere justè. Ergo; apparet, quod negatio unius, non sit hic negatio alterius, adeoque inter hæc intercedet distinctio realis.

PRÆMITTO 3. *Justitiam distributivam non esse propriè & rigorosè justitiam.* Est assertum Suar. Rebelli. Lugo d. 1. n. 15. Ratio. Tum quia. Justitia legalis non est justitia propriè dicta. Ergo, nec distributiva. Tum quia; colligitur ex dicendis, in formali distributivâ, non reperiri rigorem justitiale. Tum quia. In aliis rigorosis justitiis, commissa injustitia, urget ad restitutionem, hæc autem non habetur in distributiva. Et si esset distributiva rigorosa justitia,

R. P.
H. M. LOD
J. M. W. S. K.
Tom 3. ei 4.
D. VI
6

stitia, dignitas talibus circumstantionata meritis, appropriaret sibi præmia, & ex appropriatione fundaret debitum restituendi, quod tamen non fundat.

DICES. S. Th. in Procemio præsentis quæst. 61. numerat distributivam inter partes subjectivas iustitiæ.

RESPONDET Lugo. Quod explicet se inferius S. Thomas a. 1. ad 2. Nam cum sibi objecisset, quod iustitia det unicuique quod suum est, distributiva autem id non facit: quia dat commune. Respondet: *Quod sicut pars & totum quodammodo sunt idem: ita id, quod est totius, quodammodo est partis; & ita, cum ex bonis communibus aliquid in singulos distribuitur, quilibet aliquo modo recipit, quod suum est*, en particulam diminuentem aliquo modo. Deinde ponitur distributiva inter partes subjectivas iustitiæ: quia licet non respiciat proprium jus, respicit propriam æqualitatem, ad quam tamen maxime attendit iustitia. Deniq; distributiva est pars subjectiva iustitiæ, sed communis, ad rigorosam & non rigorosam.

INSTAT. Rationale & irrationale sunt partes subjectivæ animalis. Ergo, & distributiva cum commutativa erunt partes subjectivæ iustitiæ: quia utrumque hoc membrum continetur sub genere iustitiæ.

RESPONDETUR. Disparitatem esse: quia in nullo deficit rationale & irrationale, quominus dicatur animal, secus distributiva. Neque datur animal, aut saltem de illo hic non supponitur, quod sit genus ad animal rigorosè & non rigorosè, respectu cuius tam latè sumpti animalis, posset esse pars subjectiva aliquod animal non rigorosè tale. Jam autem hic, potest ita agi, de iustitia distributiva.

PRÆMITTO 4. *In omni distributiva requiri plures personas, inter quas fieri debet distributio, tanquam objectum comparabile.* Est assertum cum Arist. Vsq. Lugo. Contra Suar. & Rebel. Ratio, quia distributiva est virtus habentis se ad partem communitatis illius generis, ut dictum Præmissio 1. Impossibile autem est, esse communitatem sine pluralitate. Tum quia; distributiva attendit ad æqualitatem geometricam, quæ est inter quatuor terminos, ut habet Aristoteles. 5. Eth. c. 1. *Necessariò consequitur, ut jus in quatuor minimis versetur: nam & ii, quibus jus aliquod est, duo sunt* (en pluralitatem personarum) & res duæ etiam in quibus jus ipsum consistit. Tum quia; ut advertit Lugo, vis vocis distribuere, connotat plures occurrentes, qui accipiant.

DICES. Quando vacat unum beneficium, tunc non distribuitur inter plures, & tamen si detur digniori, est actus iustitiæ distributivæ. Ergo, distributiva, plures personas non exigit.

RESPONDETUR. Distributivam non exigere plures personas, tanquam actu possessionem distributæ rei accipientes, exigit tamen

plures personas, tanquam objectum comparabile, cui dandum sit, secundum taxam dignitatis.

INSTABIS. Distributiva non exigit plures personas, etiam tanquam objectum comparabile: quia si unus solus occurrat, qui in occursum postulet beneficium, tunc nulla fit comparatio, & tamen fit actus distributivæ.

RESPONDETUR. Non fieri tunc comparationem venientium actu ad concursum, fieri tamen comparationem venientium sub hypothese: quia scilicet, si indigniores venient non daretur illis beneficium, quo casu intervenit comparatio, eaque actualis plurium, licet non plurium actu venientium in concursu. Quanquam sunt aliqui, qui tunc dicunt intercedere non nisi actum commutativæ. Quando autem dicit, Rebel. sequi ex his principis, etiam commutativam requirere plures personas, tanquam objectum comparabile, idque ex eo: quia qui ex commutativa restituit, comparare debet creditorem cum aliis, qui similem titulum non habent. Id non convincit: Nam non est comparare, propriè loquendo, sed simplex noscere, cui res debetur, comparatio enim propriè respicit plures eundem titulum habentes: sicut enim in comparatione grammatica, sunt gradus cum retinentia ejusdem objecti, licet inæqualis quoad excellentiam, hinc in comparatione non movetur bonus in doctiorem, sed in meliorem, ut retineatur idem objectum ita & in comparationibus aliis, debet esse respicientia plurium, titulum similem habentium: quia autem, cui ego non debeo, non habet eundem titulum, cum eo, cui debeo, fit, ut tunc non sit comparatio rigorosa. Sed posito etiam in commutativa fieri comparationem, sequitur quidem interdum in commutativa requiri plures personas, sed non sequitur, non debere reperiri etiam in distributiva, idque cum hoc discrimine, quia tota ratio commutativæ posset salvari sine hac comparatione: si enim essent non nisi duo homines possibiles, benè illi commutare possent iustitiam, illaq; commutatio, ad nullam aliam virtutem spectaret; si autem non esset nisi conferens beneficium & accipiens, non esset ille actus distributivæ, sed potius simpliciter collativæ. Lugo autem dicit in casu restitutionis, non fieri comparationem inter plures ad hoc, ut membra communitatis participant ex bonis, vel honoribus communitatis, pro ratione meritorum & virium, qui est finis distributivæ; sed ut quisque habeat, quod suum est.

PRÆMITTO 5. *In omni distributiva attendi ad dignitatem;* ita loquitur Aristoteles 5. Eth. cap. 3. *Jus, quod est in distinctionibus pro dignitate quadam esse oportere, omnes fatentur.* Estque eadem mens S. Thomæ hic q. 61. a. 2. *Conditio, inquit, persone in distributiva iustitia, attenditur, secundum se.*

DIFFI-